

Nr 125

Av herr **Jacobson** i Vilhelmina, om viss ändring av bestämmelserna i 1 § kungörelsen om statsbidrag till anordnande av pensionärshem.

En mycket stor grupp av bostadsbehövande kan av speciella skäl ej utnyttja de möjligheter, som staten bereder genom egnahemslån, på grund av otillräcklig fritid för fastighetens skötsel, svårighet att prestera erforderlig egen insats eller andra orsaker.

Dessa bostadssökande är sålunda hänvisade till den privata produktionen av hyreshus — vilken med nuvarande byggnadskostnader är mycket ringa — eller till kooperativa eller allmännyttiga bostadsföretag.

Stiftelsehus — allmännyttiga bostadsföretag — verkar emellertid avskräckande i vissa fall; de får ganska lätt en prägel av kategorihus, och dessutom drar sig många kommuner av ekonomiska skäl för att producera dem. Det har nämligen visat sig att underhållskostnaderna för ett stiftelsehus ofta överstiger motsvarande kostnader för underhåll av lägenheterna i ett kooperativt organiserat företag, där medlemmarna i bostadsrättsföreningen själva känner sig äga huset och söker vårda sin egendom på bästa sätt för att undvika onödiga underhållskostnader. Vidare torde det för de mindre kommunernas del bära emot att belasta förvaltningsapparaten med en eller flera stiftelser — arbetet kan bli ganska omfattande, och man fruktar för att behöva öka tjänstemannakåren.

Följaktligen kan både bostadssökande och kommuner vara mera benägna att framskapa kooperativt organiserade företag i form av bostadsrättsföreningar, som visat sig vara en mycket god lösning för produktion och förvaltning av bostäder. Det kooperativt organiserade bostadsföretaget ger emellertid inte enligt nu gällande författningar möjligheter, såsom fallet är med en kommunal stiftelse, att förutom bostäder till ekonomiskt mera bärkraftiga även tillgodose behovet av pensionärslägenheter. Genom den ringa byggnadsverksamheten i småkommunerna, i åtskilliga fall blott ett större hus per år, ställs kommunerna inför alternativet att antingen tillgodose behovet av bostäder genom bostadsrättsföreningshus, varvid möjligheter för närvarande saknas att kontinuerligt tillgodose behovet av pensionärslägenheter — eller också måste kommunerna helt basera bostadspolitiken på allmännyttiga bostadsföretag med risk för ovannämnda ansvällning av förvaltningsapparaten för fastighetsförvaltningen.

De separata pensionärshemmen, som visserligen är mycket bra, har dock vissa olägenheter, framför allt anhopningen av bara åldringar i

samma hus. Anordnande av pensionärsbostäder tillsammans med övriga lägenheter i flerfamiljshus är en avsevärt bättre lösning; dels blir åldringarna kvar i sin miljö med nära kontakt med yngre människor och barn, dels kan ock behovet av nya pensionärlägenheter tillgodoses kontinuerligt — för de mindre kommunerna med några lägenheter per år. Skall kommunerna bygga separata pensionärshem blir det som regel så, att när ett eller två hem byggts dröjer det ganska länge innan behov för ett nytt hem på 16—20 lägenheter föreligger helt. De sökande pensionärerna kommer på detta sätt att få vänta ganska länge på en bostad, vilken olägenhet skulle kunna undanröjas om möjlighet förefunnes för anordnande av pensionärlägenheter såväl i allmännyttiga bostadsföretag som i kooperativt organiserade sådana, varvid en smidig anpassning till behovet kunde ske.

Med hänsyn till det ovan sagda får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta om ändring av § 1 i kungörelsen om statsbidrag till anordnande av pensionärshem av den 22 juni 1939, varvid sagda paragraf skulle erhålla följande lydelse:

Statsbidrag till anordnande av hem, avsedda för beredande av billiga hyresbostäder huvudsakligen åt mindre bemedlade åldringar och invalider, må under de villkor, som nedan stadgas, utgå till kommun eller till företag, vilket på sätt i 9 § sägs blivit för här avsett syfte godkänt såsom allmännyttigt eller kooperativt bostadsföretag;

eller att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om utredning av frågan om ändrade bestämmelser för statsbidrag till anordnande av pensionärsbostäder.

Stockholm den 25 januari 1955

Uddo R. Jacobson
